

SPIS TREŚCI

Od Wydawcy	15
Wstęp	16
Autorzy tomu	25

ROZDZIAŁ I

<i>Jolanta Maćkiewicz</i>	
Od oratora do prezentera	34
From Orator to Presenter	
1.1. Ań ty e zne początki: retoryka j ako <i>ars bene cticientii</i>	34
1.2. Kształcenie mówcy w tradycji antycznej	36
1.3. Nowożytnie dzieje retoryki i	39
1.4. Podsumowanie	41

ROZDZIAŁ 2

<i>Wacław Boi-ek</i>	
<i>E/farha</i> - mowa i mówienie w księgach Starego i Nowego Testamentu	43
<i>Effs/fta</i> - Speech and Speakirtg in Old and New Testament Books	
2.1. Historyczne kształtowanie się leksemów związanych z mówieniem	43
2.2. Lingwistyka w Biblii i uwagi końcowe	50

ROZDZIAŁ 3

<i>Barbara Kamińska</i>	
Od retoryki do logopedii artystycznej	53
From Rhetoric to Artistic Speech Therapy	
3.1. Wprowadzenie	53
3.2. Logopedia artystyczna - rys historyczny	53
3.3. Logopedia artystyczna dziś	58
3.4. Zakres zainteresowań logopedii artystycznej	60
3.5. Przygotowanie zawodowe do pracy w logopedii artystycznej	63
3.6. Podsumowanie	66

ROZDZIAŁ 4

<i>Mirosław Michalik</i>	
Sprawności językowe w ujęciu lingwistyki edukacyjnej	
a wybrane problemy logopedii artystycznej	69
linguistic Skills from t hę Perspective of Educational Linguislics and	
Selected Problems of Speech Therapy for Performing Artists	
4.1. Wprowadzenie	69

4.2. Lingwistyka edukacyjna jako lingwistyka stosowana	69
4.3. Lingwoedukacyjne definiowanie sprawności językowych	71
4.4. Wybrane problemy logopedii artystycznej	72
4.5. Przedmiot badań logopedii artystycznej w ujęciu lingwoedukacyjnym - próba syntezy	74
4.6. Podsumowanie	76

ROZDZIAŁ 5

Katarzyna Kosińska

Zwyczaje językowe Polaków po przełomie 1989 roku	80
Linguistic Customs of Poles after the Breakthrough in 1989	
5.1. Wprowadzenie	80
5.2. Uprywatnienie języka publicznego	80
5.3. Tabloidyzacja	85
5.4. Internacjonalizacja polszczyzny	89
5.5. Zakończenie	96

ROZDZIAŁ 6

Barbara Kamińska

O polskiej normie fonicznej	98
On Polish Orthophonic Standards	
6.1. Wprowadzenie	98
6.2. Trudności z kodyfikacją wymowy	98
6.3. Wymowa wzorcowa a sceniczna	99
6.4. Norma wymawianiowa w pracach językoznawczych i innych wydawnictwach	100
6.5. Podsumowanie	104

ROZDZIAŁ 7

Anita Łofenc

Transkrypcja wymowy w normie i w przypadkach jej zaburzeń. Próba ujednolichenia i obiektywizacji	107
Transcribing Normative and Disordered Speech - an Attempt at Unification and Objectivisation	
7.1. Wprowadzenie	107
7.2. Międzynarodowy alfabet fonetyczny IPA	107
7.3. Transkrypcja fonemiczna i fonetyczna (szeroka i wąska)	108
7.4. Ogólny podział głosek	109
7.5. Samogłoski	109
7.6. Spółgłoski	115
7.7. Inne symbole	123
7.8. Cechy prozodyczne	125
7.9. Znaki diakrytyczne	126
7.10. ExtIPA	128
7.11. VoQS	133
7.12. Obiektywizacja zapisu fonetycznego	135

ROZDZIAŁ B

Magdalena Osowiaka-Kandralowicz

Tendencje wymawianiowe współczesnej polszczyzny	144
Trends in Contemporary Polish Pronunciation	
8.1. Wprowadzenie	144
8.2. Charakterystyka poszczególnych tendencji wymawianiowych	146
8.3. Podsumowanie	165

ROZDZIAŁ 9

Anita Lorenc

Kryteria diagnostyczne normy wymawianiowej	168
Diagnostic Criteria of the Pronunciation Norm	
9.1. Wprowadzenie	168
9.2. Pojęcie normy językowej	168
9.3. Kryteria diagnostyczne normy wymawianiowej	170
9.4. Podsumowanie	191

ROZDZIAŁ 10

Stanisław Milewski, Barbara Kamińska

Grupy spółgłoskowe współczesnej polszczyzny w aspekcie normatywnym	194
A Normative Approach to Contemporary Consonant Clusters	
10.1. Wprowadzenie	194
10.2. Opis połączeń konsonantycznych w literaturze językoznawczej i logopedycznej	200
10.3. Specyfika opisu grup spółgłoskowych w wydawnictwach normatywnych (w tym poświęconych wymowie scenicznej); czynniki wpływające na realizację (leniwość, frekwencja, sytuacja)	205
10.4. Zakończenie	210

ROZDZIAŁ 11

Marta Wysocka

Prozodia mowy - problemy opisu	213
Prosody of Speech - Issues of Description	
11.1. Wprowadzenie	213
11.2. Cechy i zjawiska prozodyczne	213
11.3. Funkcje prozodii mowy w komunikacji	223
11.4. Podsumowanie	229

ROZDZIAŁ 12

Jolanta Panasiuk

Mózgowe uwarunkowania procesu mówienia	234
Brain Mechanisms of the Speaking Process	
12.1. Człowiek - istota mówiąca	234
12.2. Biologiczne podstawy mówienia	236
12.3. Mechanizmy przetwarzania informacji językowych	245
12.4. Percepcja treści emocjonalnych i racjonalnych	248

12.5. Neurobiologiczne uwarunkowania zachowań językowych kobiet i mężczyzn ..	250
12.6. Behawioralny model ludzkich zachowań językowych.....	254
ROZDZIAŁ 13	
<i>Jerzy Kuczkowski</i>	
Anatomiczno-fizjologiczne podstawy głosu.....	258
Anatomical and Physiological Bases of the Voice	
13.1. Głos prawidłowy i patologiczny	258
13.2. Anatomiczno-fizjologiczne podstawy wytwarzania głosu	259
13.3. Metody badania głosu.....	271
13.4. Wnioski	273
ROZDZIAŁ 14	
<i>Anna Walencik-Topilko</i>	
Emisja głosu mówionego i śpiewanego, Oddech w mowie i śpiewie	276
The Emission of Spoken and Sung Voice. Breath in Speech and Singing	
14.1. Wprowadzenie	276
14.2. Emisja głosu	276
14.3. Oddech	282
14.4. Podsumowanie	287
ROZDZIAŁ 15	
<i>Joanna Cieszyńska</i>	
Zaburzenia głosu u osób śpiewających.....	288
Voice Disorders in People Singing	
15.1. Czynniki wpływające na powstawanie głosu	288
15.2. Wpływ emocji na jakość głosu	289
15.3. Zaburzenia głosu u śpiewaków (dysodie).....	292
15.4. Wnioski.....	295
ROZDZIAŁ 16	
<i>Ewa Binkiewicz</i>	
Emocjonalne podłoże posługiwania się głosem.....	297
Emotional Bases for Using the Voice	
16.1. Wprowadzenie	297
16.2. Głos w opisie językowym	297
16.3. Organiczne oraz środowiskowe uwarunkowania tonacji.....	302
16.4. Zaburzenia głosowe występujące w wyniku oddziaływania czynników nieorganicznych	305
16.5. Fonacja w psychogennej sferze emocjonalnej	306
16.6. Psychogenne uwarunkowania dysfonii	313
16.7. Podstawy terapii głosu w przypadku zaburzeń o charakterze psychologicznym ..	317
16.8. Podsumowanie	321
ROZDZIAŁ 17	
<i>Barbara Sambor, Monika Jakowczuk</i>	
Psychofizyczne uwarunkowania zaburzeń Tonacji u osób zawodowo posługujących się głosem	323
Psychophysical Determinants of Phonation Disorders In Professional Voice Users	
17.1. Wprowadzenie	323

17.2. Endo- i egzogenne czynniki determinujące powstawanie zaburzeń tonacji	323
17.3. Głos, ciało, emocje - przegląd badań.....	325
17.4. Zawodowe zaburzenia głosu - przegląd badań prowadzonych w Polsce	327
17.5. Badania własne osób zawodowo posługujących się głosem	327
17.6. Techniki pomocne w holistycznej diagnozie i terapii głosu.....	335
17.7. Często popełniane błędy i techniki niezgodne z fizjologią ludzkiego głosu . . .	342
17.8. Podsumowanie	343

ROZDZIAŁ 18

Ewa Binkuńska

Głos w kreowaniu wizerunku osób posługujących się nim zawodowo	347
The Voice In Creating the Image of People Who Use It Professionally	
18.1. Wprowadzenie	347
18.2. Kryteria oceny głosu	348
18.3. Wymagania stawiane narządowi głosu w związku z wykonywanym zawodem	350
18.4. Kształtowanie swojego wizerunku a charakter głosu.....	352
18.5. Oczekiwania odbiorcy a rozpoznawanie ości głosu - podsumowanie.....	358

ROZDZIAŁ 19

Aneta Zaiuzińska

Podstawy autoprezentacji	364
The Basics of Self-Presentation	
19.1. Wprowadzenie	364
19.2. Autoprezentacja jako komunikowanie siebie	364
19.3. Ruch jako komunikat	366
19.4. Gesty	369
19.5. Mimika	373
19.6. Proksymika	377
19.7. Retoryczne funkcje ciała i ruchu ciała	380
19.8. Mity i prawda związane z komunikacją niewerbalną.....	383

ROZDZIAŁ 20

Paweł Nawak

Retoryka polityczna - poprawność i skuteczność	388
Political Rhetoric-Correctness and Effectiveness	
20.1. Wprowadzenie	388
20.2. Sytuacja komunikacyjna w wypowiedziach polityków	388
20.3. Racjonalna argumentacja czy spętanie emocjonalne?	390
20.4. Trzeba mówić do ludzi	391
20.5. Parcie na szkło w wypowiedziach polityków	394
20.6. Współczesny polityczny styl retoryczny	396
20.7. Kontakty z mediami w działalności politycznej	399
Retoryka oczekiwań - zamiast zakończenia.....	403

ROZDZIAŁ 21

Paweł Nowak

Komunikacja prawnicza - aspekty językowe	406
Legal Communication - Linguistic Aspects	
21.1. Wprowadzenie	406
21.2. Z kim tak naprawdę komunikuje się prawnik?	406
21.3. Informowanie czy komunikacja? —najważniejsze funkcje retoryki prawniczej	407
21.4. „Odpowiednie dać rzeczy słowo”	411
21.5. Prosto po polsku w retoryce prawniczej	414
21.6. Retoryka komunikacyjna w zawodzie prawnika	416

ROZDZIAŁ 22

Marek Kochan

Retoryka biznesu - między wiarygodnością a zrozumiałością..... ,	419
The Rhetoric of Business: Between Credibility and Perspicuity	
22.1. Wprowadzenie	419
22.2. Elementy retoryki języka biznesu	421
22.3. Sytuacje i gatunki wystąpień publicznych w biznesie.....	426
22.4. Retoryka biznesu: problem perswazyjności	432

ROZDZIAŁ 23

Wiesław Pt-zyczyna

Kształcenie językowe w seminariach duchownych W Polsce	437
Language Education In Seminaries in Poland	
23.1. Wprowadzenie	437
23.2. Racje kształcenia językowego	437
23.3. Program kształcenia językowego	438
23.4. Realizacja programu kształcenia językowego	439
23.5. Efekty kształcenia językowego.....	442
23.6. Postulaty pod adresem kształcenia językowego.....	445

ROZDZIAŁ 24

Leszek Szewczyk

Opieka logopedyczna w seminariach duchownych	449
Speech Therapy in Seminars	
24.1. Wprowadzenie.....	449
24.2. Wyjaśnienie pojęć	449
24.3. Wymagania <i>Ratio studiorum</i>	450
24.4. Od fonetyki pastoralnej do emisji głosu	452
24.5. Zadania logopedy w seminarium duchownym	453
24.6. Wnioski i postulaty.....	456

ROZWIĄŁ 25

Barbara Sam bór

Skaza dykcyjna czy wada wymowy? Logopedyczne badanie młodych adeptów sztuki aktorskiej	460
A Flow of Diction or an Articulation Disorder? Logopedie Examination of Young Actors	
25.1. Wprowadzenie	460
25.2. O skazie dykcyjnej	461
25.3. Wyniki badań warunków anatomicznych-czynnościowych dla młodych aktorów . . .	463
25.4. Wyniki badań realizacji fonemów spółgłoskowych.....	466
25.5. Niepożądane cechy fonetyczne jako strategie kompensacyjne sekundarne	471
25.6. Wyniki badań realizacji fonemów samogłoskowych	475
25.7. Podsumowanie wyników badania realizacji fonemów.....	478
25.8. Wnioski z badań	479
25.9. Kilka uwag o normach ortofonicznych.....	480
25.10. Zakończenie - skaza dykcyjna czy wada wymowy?	482

ROZDZIAŁ 26

Ewa Wojnarawska

Logopeda w szkole teatralnej	486
The Speech Therapist at the Academy of Dramatic Art	
26.1. Logopeda w szkole teatralnej	486
26.2. Ćwiczenia narządów mowy	487
26.3. Sposoby pracy logopedy z aktorami	489
26.4. Charakterystyka typowych usterek artykulacyjnych	492
26.5. Specyfika pracy logopedy w szkole teatralnej	495
26.6. Podsumowanie.....	497

ROZDZIAŁ 27

Mieczysława Walczak-Deleżyńska, Jacek Deleżyński

Praca nad techniką i wyrazistością mowy studentów Wydziału Wokalnego Akademii Muzycznej we Wrocławiu	500
Work on the Technique and Clarity of Speech of Students in the Vocal Department of the Academy of Music in Wrocław	
27.1. Brzmienie i znaczenie słowa w utworach śpiewanych	500
27.2. Problem nauczania dykcji na wydziałach wokalnych akademii muzycznych ...	504
27.3. Minimum wysiłku - maksimum efektu	508
27.4. Oddech „wyzwolony”	511
27.5. Uwolnić głos	514
27.6. Mowa a śpiew	517
27.7. Ćwiczenia aparatu mowy	522
27.8. Podsumowanie	524

